

20. CİLT

 KARATAY
BELEDİYESİ
KARATAY BELEDİYESİ'NİN
KATKILARIYLA

AKADEMİK Sayfalar

SAYI: 1 • 6 OCAK 2021 ÇARŞAMBA

KURUCUSU:
Mehmet Ali UZ

YAYIN KURULU:
Dr. Mehmet Ali UZ
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
Ahmet ÇELİK
Serdar CEYLAN
Ali IŞIK
Hasan YAŞAR

Merhaba Gazetesi'nin
okuyucularına her Çarşamba ücretsiz ekidir

www.merhabahaber.com
 facebook.com/akademiksayfalar

AKADEMİK Sayfalar

CİLT: 20 • SAYI: 1 • 6 OCAK 2021 ÇARŞAMBA

KURUCUSU:

Mehmet Ali UZ

YAYIN KURULU:

Dr. Mehmet Ali UZ

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU

Ahmet ÇELİK

Serdar CEYLAN

Ali IŞIK

Hasan YAŞAR

GRAFİK-TASARIM:

Züleyha ÖNAL

www.merhabahaber.com

facebook.com/akademiksayfalar

20. CİLDE BAŞLARKEN

Dr. Mehmet
Ali UZ

7 Mayıs 1998 yılında Konya Postası'nda neşrine başladığımız çıkışından iki yıl sonra kısa bir arayı müteakip Akademik Sayfalar'ı Merhaba Gazetesi'nde çıkarmaya devam ettik. Demek ki, Akademik Sayfalar'ın neşri yirmi iki yıldan beri devam etmektedir. Böyle uzun soluklu bir kültür eki Konya'da değil Türkiye'de bile bir ilktir.

800 sayfadan müteşekkil 19. cildimiz geçen hafta tamamlandı. Akademik Sayfalar'ın bugünkü sayısıyla da yirminci cildine başlamış olduk. Allah'a ne kadar şükretsek azdır.

Her şeyin doğuşu sancılı olur. Bu tür yayınlar yetişkin bir kadro işidir. Bu kadro teşekkül edinceye kadar az sıkıntı çekmedim. Fakat kısa sürede arzu ettiğim kadroyu kurmaya muaffak oldum. Kadromuz devamlı gelişti. Akademik Sayfalar'ın seviye ve kalitesi yükseldi. Böyle bir yayın için beş-altı kişilik bir ana çekirdek kadronun varlığı zaruridir. Böyle bir kadro çok şey yapmaya muktedirdir. Nitekim böyle de oldu. Üstat Necip Fazıl;

“Cenazemde olmasın çelengim top arabam. / Tabutumu taşısın dört tam inanmış adam”

beytini boşuna söylememiştir.

Akademik Sayfalar'da bugüne kadar kişi ve çeşitli konularla ilgili pek çok özel sayılar hazırladık. Bilim adamı ve araştırmacılarla yaptığımız konuşmalara yer verdik, tarihe notlar düştük. Bu çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Akademik Sayfalar'ın neşrine başlamamızda, başta Mustafa ve Süleyman Alagöz kardeşlerin büyük

gayretleri olmuştur. Bunu her zaman minnetle anarım. Merhaba Gazetesi'ne geçişimizden itibaren Merhaba Gazetesi'ne, bizi gazeteye davet eden Mustafa Arslan Bey'e Akademik Sayfalar'ın son dönemde inktasına engel olan Halit Şen Bey'e ve Karatay Belediye Başkanı değerli meslektaşım Hasan Kılca Bey'e şükran borçlu olduğumu ifade etmek isterim.

Akademik Sayfalar'ın çıkışından itibaren yazılarıyla destek veren değerli arkadaşlarıma, yirmi yıldır ekimizin tasarımını yapan Züleyha Önal Hanım'a sonsuz teşekkür ediyorum. Devam eden süreç içerisinde çok değerli bazı arkadaşlarımızı da kaybettik. Son birkaç yıl içerisinde hem Akademik Sayfalar'ın hem de Bezm-i Muhabbet grubumuzun müntesiplerinden kaybettiğimiz Nuri Ahmet Sezer'i ve Hasan Özönder Bey'i de rahmetle anıyorum.

Eğer bir boşluğu dolduruyor ve bir ihtiyaca cevap verebiliyorsak kendimizi bahtiyar hissedeceğiz.

Atalarımız: “Niyet hayr, akıbet hayr” demişler. Niyetimiz hayr inşallah akıbetinde hayr olur.

Selam ve dua ile...

Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU

NASREDDİN HOCA İÇİN YOLLARDAYIZ

Akşehir... Günümüzde ilimiz Konya'nın en büyük ilçelerinin başında geliyor... Bir Ereğli'miz var, bir de Akşehir'imiz... Günün birinde ikisinden biri il olacak veya ikisinden birinde bir üniversite açılacak. Kısmet...

Nedense benim yolum çokça Akşehir'e düşüyor ta öğrencilerimden beri... İstanbul'a giderken veya oradan dönerken otobüsümüz de, trenimiz de mutlaka Akşehir'e uğruyordu. Bir de Selçuk Üniversitesi'ne hoca olarak gelince nedense hep Akşehir'den davet alıyordum. Ünlü yazarımız Tarık Buğra'yı orada anıyorduk. Akşehir ve Nasreddin Hoca konulu toplantıların buluşma yerleri hep Akşehir oluyordu. Bunda, elbette bir Nasreddin Hoca araştırmacısı olmamızın önemli payının olduğu unutulmamalıdır. Özellikle Hoca'mızın üzerinde çalışmamın, onun hakkında kitaplar ve makaleler yayımlayıp konferanslar vermemizi de hatırlatmak isteriz.

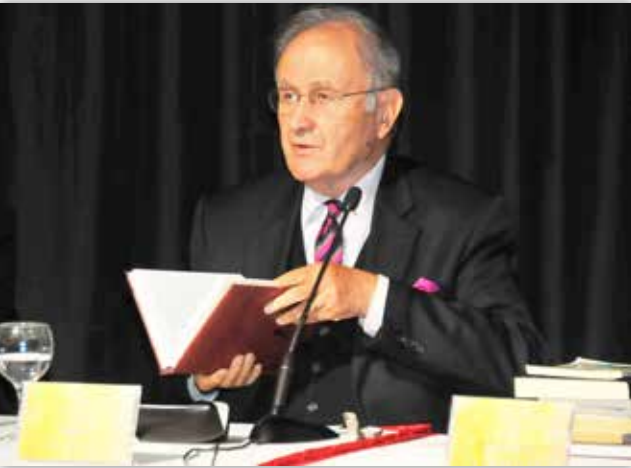
Neyse, Akşehir Belediyemizin şimdi de görevi başında bulunan başkanı Sayın Dr. Salih Akkaya, kültür konusunda kendisinin en büyük yardımcısı olan belediyemizin Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Sayın İbrahim Öncel'in de tükenmek bilmeyen enerjisinin destekleriyle 2016 yılında *Nasreddin Hoca Anma Günleri* fırtınası estirmeye başladı.

VE ISPARTA YOLLARINDA...

Biz Konya ekibi olarak doğrudan Isparta'ya hareket edeceğiz. İki kişiyiz. Atatürk Üniversitesi'nden öğrencim olan, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi önceki dekanı Prof. Dr. Mehmet Kırbıyık ve ben. Erken saatte Akşehir'den yola çıkan bir araç bizleri evlerimizden alarak yola koyuluyoruz. İlçemiz Hüyük'ten geçip Beyşehir'imizi ıskalayıp Isparta ilimize sınıırını geçiyoruz. Oranın da Şarkikaraağaç, Gelendost ve Eğirdir ilçelerini de arkamızda bırakarak sevimli Isparta'mıza ulaşıyoruz.

Akşehir ekibi oldukça kalabalık... Elbette belediye başkanımız ve kültür işlerinden sorumlu müdürümüz değişmez ekibimizi oluşturuyor. Başta kaymakam bey olmak üzere öbür gelenleri bir fotoğraf altı yazımızla sunacağız. Onlar da Isparta'nın aynı ilçelerinden geçerek il merkezine ulaşıyorlar. Ancak onların yolu oldukça kısa...

İki ekip buluşuyoruz. Bu arada, Selçuk Üniversitesi'nden yüksek lisans ve doktora öğrencimiz

Konuşmamı yapıyorum

Doç. Dr. Halil Altay Göde bizi telefonla arayıp yolculuğumuz hakkında bilgi alıyor. Sonunda onunla da buluşuyoruz. Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıklı'yı makam odasında ziyaret ediyoruz.

Konferans salonu sevgili öğrencilerimizle dolu... Daha çok Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencileri... Doç. Göde'den başka halk edebiyatı öğretim üyesi doktoradan öğrencimiz Yrd. Doç. Dr. Mehmet Özçelik de aramızda idi. Konya'dan gelen ekibe konuşmacı olarak araştırmacı Mustafa Özçelik de katılıyor. Bizi arayıp soran, karşılayıp uğurlayan Doç. Dr. Halil Altay Göde günümüzde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde başkan olarak görev yapmaktadır.

Konuşmalardan sonra plaket takdim törenine geçildi. Rektör Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıklı bir toplantısı için aramızdan ayrıldığı için bu görevi Fen -Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Ali Tabur üstlenmişti. Bu arada bizlere Isparta ve üniversitemizle ilgili gayet güzel yayınlar da hediye edilmişti.

Zaman ilerliyordu. Akşehir'den gelen ev sahipleri ile biz Konya'dan gelen iki konuşmacı hocanın yolları ayrılacaktı. Biz sabahın serinliğinde geldiğimiz yolları bu sefer görevlerini yerine getirmiş olmanın kalp huzuru ile akşamın serinliğinde geçerek Konya'mıza ulaşıyoruz. Böylece bizim dört yıldan beri devam eden Nasreddin Hoca konferanslarımızın birini daha tamamlamış oluyorduk. Ancak bunun son olduğunu bilmiyorduk. Meğer yollarımızı kesen bir Covid 19 eşkıyası türeyecekmış. Bu, insanların mallarını ele geçiren bir eşkıya değil canlarına kast eden bir korkunç canavarmış. Elbette 2020 yılında bu toplantılar yapılamadı. Oysa bu yıl için planladığımız üniversitelerimiz vardı. Artık 82. yaşımızdan sonra böyle hızlı gidiş gelişlere elbette katlanmamız çok zor

Rektör Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıklı'ya, öğrencim Prof. Dr. Ali Berat Alptekin ile ortaklaşa hazırladığımız Nasreddin Hoca kitabımızı sunarken

olacaktır. Bu, belki bir veda yolculuğu idi. Ancak Akşehir'in özel bir yerinin olduğunu unutmamalıyım.

Nasreddin Hoca'lı yıllar 2016'da yola çıkmıştı... 2019'a kadar dört yıl sürüp gitti. Artık dünyamızı saran tehlikeler bizim yollarımızı da kesiveriyordu. Sağlık olsun. Bu Akşehir güzelliklerini sıralamak bizim için keyif verici olacaktır. Konuşmacılar aynı konuşma metnini farklı kurumlarda dile getirmişlerdir. Prof. Dr. Ali Berat Alptekin o günlerde rahatsızlığı sebebiyle bazı konuşmalarına yapamamış, yerine bir öğrencisi konuşma metnini okumuştur.

Bütün etkinliklerimiz **Akşehir Belediyesi** adına gerçekleştirilmiştir. İlki, 24-26 Ekim 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilen etkinlikler arasında yer alan konferansları şöylece gösterebiliriz:

YIL: 2016

24 Ekim 2016, Selçuk Üniversitesi: 16.00

a. Saim Sakaoğlu: Nasreddin Hoca'ya Sahip Çıkmanın Delilleri Üzerine,

b. Ali Berat Alptekin: Nasreddin Hoca Fıkralarından Hareketle Düşünce Yapısı.

Toplu fotonun kişileri soldan sağa doğru aşağıdaki gibidir:

1. İsmail Hakkı Koç (Akşehir Belediyesi Meclis Üyesi), 2. Hakan Acar (Burdur MAKÜ Öğretim Görevlisi), 3. Dr. Mehmet Özçelik (Isparta SDÜ Öğretim Üyesi), 4. Mustafa Özçelik (Emekli Öğretim Görevlisi-Yazar), 5. Prof. Dr. Mehmet Kırbıyık (NEÜ Öğretim Üyesi), 6. Prof. Dr. Mehmet Ali Tabur (Isparta SDÜ Edb. Fak. Dekanı), 7. Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, 8. Ahmet Sait Kurnaz (Akşehir Kaymakamı), 9. Dr. Salih Akkaya, Akşehir Belediye Başkanı, 10. Prof. Dr. Selami Turan (Isparta SDÜ Edb. Fak. TDE B Başkanı), 11. Prof. Dr. Halil Altay Göde (Isparta SDÜ Edb. Fak. Öğretim. Üyesi), 12. İbrahim Öncel (Akşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü), 13. Bahri Duran (Akşehir Belediyesi Meclis Üyesi)

25 Ekim 2016, Akşehir Kültür Merkezi: 14.00

a. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.

26 Ekim 2016, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi: 14.00 (NEÜ AKEF)

a. Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.

b. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.

YIL: 2017

24 Ekim 2017, KTO Karatay Üniversitesi: 11.00

a. Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.

b. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma. (Rahatsızlığı sebebiyle öğrencisi okudu.)

24 Ekim 2017, Selçuk Üniversitesi: 14.00

a. Saim Sakaoğlu: -

b. Ali Berat Alptekin: -

Not: Bu konuşmalar bazı aksaklıklar sebebiyle yapılamamıştır.

25 Ekim 2017, NEÜ AKEF: 11.00

a. Saim Sakaoğlu: Aynı konuş-

ma.

b. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma (Rahatsızlığı sebebiyle öğrencisi okudu.)

25 Ekim 2017, Akşehir Kültür Merkezi: 19.00

a. Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.

b. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.

c. Mehmet Kırbıyık, Klasik Türk Edebiyatında Nasreddin Hoca.

YIL: 2018

24 Ekim 2018, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi: 10.30

a. Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.

b. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.

c. Mehmet Kırbıyık: Aynı konuşma.

24 Ekim 2018, NEÜ Köyceğiz Yerleşkesi

a. Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.

b. Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.

c. Dr. Öğr. Üyesi Aziz Ayva: Nasreddin Hoca Fıkralarının Nitelikleri.

Dinleyicilerimiz

25 Ekim 2018, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi: 10.30

(Prof. Dr. Sabri Bektöre Konferans Salonu)

- Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.
- Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.
- Sinan Gönen: - Nasreddin Hoca'nın Hayatından Önemli Çizgiler.

25 Ekim 2018, Akşehir Kültür Merkezi: 19.00

- Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.
- Ali Berat Alptekin: Aynı konuşma.
- Sinan Gönen: Aynı konuşma.

YIL: 2019

24 Ekim 2019, Süleyman Demirel Üniversitesi: 14.00

- Mehmet Kırbıyık: Aynı konuşma.
- Saim Sakaoğlu: Aynı konuşma.
- Mustafa Özçelik: Bir Din Adamı Olarak Nasreddin Hoca'nın Portresi.

Not: Bu toplantının haberini aşağıdaki adresten izleyebilirsiniz;

<https://w3.sdu.edu.tr/haber/8767/nasreddin-hoca-sdue-anildi>.

25 Ekim 2019, Akşehir Kültür Merkezi: 13.00

- Mustafa Özçelik: Aynı konuşma.

Akşehir Belediyesi'nin düzenlediği ve benim de görev aldığım etkinliklerden biri de tiyatro alanı ile ilgiliydi: *Ulusal İlkokullar Arası Nasreddin Hoca Fıkra Canlandırma Yarışması*. Ancak ilk yılın yarışmasına sadece Akşehir'deki ilkokullar ile ortaokullar katılmıştır. Bu etkinlik daha sonraki yıllarda, *2017 Yılı – I. Ulusal İlkokullar Arası Nasreddin Hoca Fıkra Canlandırma Yarışması* adıyla Türkiye çapında sadece ilkokullar ile devam etmiştir. Biz bu yarışmadan başlayarak jüri başkanı olarak yer almıştık: 2017, 2018 ve 2019. Yarışma 2020 yılında on-line sistemiyle gerçekleştirilmiş ve jüri yerel kültür insanlarından oluşturulmuştur.

Not: Bu dizinin 9. yazısı da Akşehir ve Nasreddin Hoca ile ilgilidir: .

“Bir Fotoğrafın Hatırlattıkları 9: 15 Yıl Önce Akşehir'de Nasreddin Hoca'yı Anıyoruz”, *Merhaba / Akademik Sayfalar*, 19 (29), 05 Ağustos 2020, 449-453.

İZ BIRAKAN HATIRALAR -8-

Dr.
Mehmet
Ali UZ

AHMET FAKİH TÜRBESİ NASIL ORTAYA ÇIKTI

Ben araştırmacı yazarlığı, biraz define arayıcılığına benzetirim. Onlar nasıl çıkardıkları ufak tefek çanak çömlekten mutlu oluyorsa, araştırdığımız konularda bilinmeyen bir şeyler bulduğumuz da biz de bundan mutlu oluyoruz. Fakat araştırmacılıkta bir alt yapı birikimi şarttır. Sosyal olaylar karmaşık biraz da birbirine bağlı olaylardır. Biz araştırmalar sırasında pek çok bilinmeyenle karşılaştık. Mesela bunlardan birisi Hz. Mevlâna'nın evi ve medresesinin yeri idi. Konyalı burayı eski rektörlük binasının doğuda yol aşırı ötesi olarak gösterir. Ama yerini tam olarak belirtmez. Bu konuda araştırma yapanlardan birisi de Mehmet Önder Bey'dir. O, Tapu Kadastro'da medresenin dosyasını bulmuş pafta ve parseline kadar her şeyini tespit etmesine rağmen günümüzde burada hangi binanın bulunduğunu söyleyememiştir. Biz medresenin pafta ve parselini krokiye uygulayınca bugün medresesinin yerinde hangi binanın olduğu ortaya çıkıverdi. Bizim öğrencilik yıllarında burada etrafı yüksek duvarlarla çevrili bir arsa vardı. Her gün önünden gelip geçerdik. Kayıtlarda arsanın ortasında bir e havuz bulunuyordu. Necati Çekirdekçi ile röportaj yaparken ortaklarıyla beraber onlar bu havuza deri ıslatmışlar. Muhtemelen bu havuzun mevcudiyeti Selçuklu Dönemi'ne kadar uzanıyordu. Bir menkıbede, Şems'in Hz. Mevlâna'nın kitaplarını su dolu bu havuza attığı anlatılır. O zamanlar ben bu olayı ima ederek, "Bu havuz o havuz mu?"

diye birde yazı yazmıştım. O tespit sırasında sadece Hz. Mevlâna'nın evi ve medresesi değil, yanındaki Karasungur Türbe'si önündeki medresenin konumu da ortaya çıkmıştı.

Sonra bu arsaya kurs binası yapıldı. Mevlâna'nın evi ve medresesinin yeri tespit edilince, Büyükşehir Belediyesi burayı bir anlaşma ile mülkiyetini aldı. Sonra hem kurs binası hem de Karasungur Medresesi'nin yerindeki binalar yıkılarak burası arsa haline getirildi. O zamanki düşünceye göre buraya 13.yüzyıla uygun bir düzenleme yapılacaktı. Şimdi buranın tamamı otopark haline getirildi. Yani yapılması gereken uygulama başka baharlara ertelendi. Bu duruma üzülmedim dersem yalan söylemiş olurum. Bu konuda Mevlâna soyundan gelenlerin de gereken hassasiyeti göstermemesi ayrı bir üzüntü konusudur.

Aslında Mevlâna'nın evi ve medresesinin yerinin tespiti Konya için son derece önemli idi. Çünkü Mevlâna çocuklarını burada yetiştirdi. Kitaplarını burada yazdı. Şems ile olan sohbetleri burada yapıldı. Ve Mevlâna burada vefat etti.

Biz çalışmalarımız sırasında günümüzde ortada olmayan başka tarihi eserlere de rastladık. Bunlardan biriside Şeyh Hüseyin Attar Türbesi idi. Konyalı bir zamanlar Kadı İzzettin (Karpuzoğlu) Camii çevresinin Attariye ve Aynadar Mahallesi olarak anıldığından bahseder. Fakat neden bu isimlerle anıldığıнын sebebi

bini tespit edemez. Biz mahalle çalışmaları sırasında o bölgede bugünkü Merkez İmam-Hatip Okulu'nun önündeki (Kazaros'un Bahçesi) boşlukta ve sur duvarları içerisinde bir Hüseyin Attar Türbesi'nin bulunduğunu Konya Şeriye Sicillerinde gördük. Konyalı'nın belirttiği olayla irtibat kurunca bir zamanlar neden bu bölgenin Attariye Mahallesi adı ile anıldığını ortaya koyuverdi.

Şimdi gelelim Ahmet Fakih Türbesi'nin yerinin nasıl tespit edildiğine. Konya Mahallelerini yazarken bizi ilgilendiren en önemli meselelerden birisi de mahallerin isimlerinin nereden geldiği meselesidir. Konya'da bir Hoca Ahmet Fakih Mahallesi var. Mahalle'nin neden bu isimle anıldığının sebebi bellidir. Fakat Köprübaşı Caddesi üzerinde yer alan Ahmet Fakih Mahallesi'nin adı nereden geliyordu. Tapu Kadastro kayıtlarını incelerken cadde üzerinde bugünkü Sücaettin Camii'nin batısında bir apartmanın altında Ahmet Fakih Türbesi yerine rastladık. Konunun araştırılmasını derinleştirdik. Mahallinde de araştırmalar yaptık. Bahsettiğimiz Camii'nin batı köşesinde yan yana inşa edilmiş beşer katlı üç ev var. Ahmet Fakih Türbesi bu üç evin ortasındaki evin altında bulunuyordu. Bu türbe Konya'daki diğer tarihi türbelerle birlik-

Ahmet Fakih Türbesi'nin olduğu yer.

te satılmış. Bu satılan türbeleri Yazarlar Birliği Konya Şube'sinde yaptığım bir konuşmada anlatmıştım.

Yan yana bulunan iki arsa müteahhide verilmiş. Sonradan bu zat ile de görüştüm. Bu zat ortadaki arsaya vakıf var diye inşaat yapmamış. Yetmişli yıllarda bu arsanın sahibi olan kadın türbeyi yıkmış. Ahmet Fakih'in kemiklerini götürüp Üçler Kabristanı'nın bir yerine gömmüş. Bundan sonra kadın arsayı başka bir müteahhide verip türbe üzerine beş katlı bir bina yaptırmış. Olay 1970'li yıllarda cereyan ettiği için durumu başka bilenlere de rastladım.

Ahmet Fakih Cami

Sücaettin Camii (Sücazade Mescidi)

Yukarıda bahsettiğim gibi Konya'da tarihi Osmanlı ve Selçuklu Türbeleri ile birlikte satılırken bu türbe de satılmış. Bu türbeler teker teker belediyeler tarafından istimlak edilip etrafları açılırken Ahmet Fakih Türbesi yok olmaktan kurtulamamış.

Türbe satmak demek tarihi satmak demektir. Tarih satılır mı diyeceksiniz. Maalesef bizde oluyor. O zamanlar sadece türbeler satılmadı. Birbirine yakın mescitlerden birisi yıkılarak arsaları satıldı. Buna da bir örnek Dedemoğlu Mahallesi'ndedir. Karaman yolu üzerinden Sarıyakup Camii girişindeki ilk mescit yıkılıp arsası birilerine satılmıştır. Burada mescit yanında bir de türbe bulunuyordu. Günümüzde bu bölge yeşil alan haline getirildi. Bunları bile bile yapanları tarih affetmeyeceği gibi Allah'ta affetmeyecektir. Kendilerini överken mangalda kül bırakmayanların suratlarına vurmak gerekir.

Ahmet Fakih Türbesi'nden bahsederken bunun hemen doğu köşesinde bulunan Sücaettin Camii ile ilgili bir yanlış da düzeltmek gerekir. Sücaettin Camii'nin üzerindeki kayda göre Camii'nin 1960'lı yıllar-

da yapıldığı belirtilir. Camii'nin ismi beni düşündürmeye yetti. Camii'nin Selçuklu Dönemi ile ilgili olması gerekiyordu. Aslında Sücaettin II. Keykavüs kızı Hant Fatma Hatun'un azatlı kölelerinden biridir. Sücaettin tarihte olgun ve ergin bir kişi olarak tanınır. Tapu Kadastro kayıtlarını inceleyince bu Camii'nin yerinde eskiden Sücazade Mescidi diye bir mescit bulunduğunu gördük. Bu mescidin önünde mescide ait ikide vakıf dükkân bulunduğunu gördük. Demek ki mescit Sücazade mescidiyle bu iki dükkân üzerine inşa edilmiş. Buna göre mescit Sücaettin'in iki oğlundan birisi tarafından yaptırılmıştır. Bu mescidin 100-150 metre kadar doğusunda da Abdullah Efendi Mescidi diye bir mescit var. Bizim aileden gelen bir bilgiye göre bu mescidin mihrabının eski bir Selçuklu Camii'nden getirildiği söylenirdi. Benim tahminime göre mihrabın getirildiği Selçuklu Camii, bu Sücazade Mescidi olmalıdır.

Konya'da 250'ye yakın Osmanlı Dönemi mescidi var. Bunların çoğu zamanla yıkılmış yerine yenileri yapılmış. Maalesef sanat tarihçilerimiz bu sonradan yapılan mescitlerin yerindeki eski mescitlerden hiç bahsetmezler. Mesela Kalecik Mescidi de üstündeki tarihe göre 20. yüzyılın başlarında yapılmış gibi gösterilirse de mescidin yerinde 16.yüzyılda da bu mescidin yerinde bir mescidin de olduğu Konya Şeriyeye Sicillerinden öğreniyoruz. Konya'da bir Çukur Mahalle, bu mahallede de bir mescit var. Bu mescitten bahsedilirken yapanı, yaptıranı ve yapıldığı tarih bilinmiyor deniliyor. Biz mescidin tarihini araştırınca mescidin İsak Paşa tarafından yaptırıldığı ve yapım tarihinin de belli olduğu ortaya çıktı. Özetle şu duruma göre Sücaettin Camii adının Sücazade Camii olarak değiştirilmesi gerekir.

HADİMLİ MEHMET VEHBE EFENDİ KİME “İNSAF YAHU” DİYOR?

Ahmet
ÇELİK

Balkan Harbinin devam ettiği sırada savaşlar sebebiyle Rumeli'den İstanbul'a ve oradan da Konya'ya pek çok muhacir geldi.

İstanbul'da Ebuzziya Tevfik'in çıkarttığı İntihab-ı Efkâr gazetesinde 2 Ocak 1912'de Konya halkını, yöneticileri, güvenlik güçlerini ve Konya medreselerinde görevli ilmiye sınıfını ve öğrencilerini kötüleyen, Konya'ya gelen muhacirlere kötü muamelelerde bulunduğu konu alan yanlı, taraflı, kasıtlı bir özel haber yayınlanır.

Bunun üzerine Konya ulemasından Mahmudiye/Ali Gav Medresesi müderrisi Hadimli Mehmet Vehbi Efendi, İntihabı Efkâr gazetesinde yayınlanan bu makaleye 12 Safer 1330 /19 Kânunusani 1327/ 1 Şubat 1912 tarihli Babalık gazetesinin 171 no'lu sayısında “İnsaf Yahu” başlığı karşı çıkar ve kendisi debir müddet Konya'da sürgün⁽¹⁾ kalan ve haberi gazetesinde yayımlayan Ebuzziya Tevfik'e⁽²⁾ ağır bir cevap verir. Bir mü-

Ebuzziya Tevfik (1849-1913)

derris olarak Hadimli Mehmet Vehbi Efendi, Konya'yı, yöneticileri, güvenlik güçlerini, halkı, medreselerde görevli müderrisleri ve medrese öğrencilerini ilmi bir üslupla savunur.

İNTİHAB-I EFKÂR'IN MAKALESİ

“Bir Ser-nuvişti Seyyah” başlığı ile 20 Kanunievvel 1328/2 Ocak 1912'de İntihab-ı Efkâr'da çıkan ve Konya'da muhacirlere kötü davranıldığını iddia eden makale şöyledir:

“Gerek kalemiyle gerekse hamiyet-i mücahidanesiyle bir mevki-i muhterem işgal eden muhiblerimiz-

kadar Konya'da ikamet etti. Sürgün hayatı sırasında Konya Vilayet Gazetesinde imzasız yazılar yazdı. Ebuzziya Tevfik Bey daha çok halıcılık, resim ve seramikle uğraştı. Yok olmaya yüz tutan Selçuklu halıcılığını canlandırmaya girişti. II. Meşrutiyet döneminde (1908) İttihat ve Terakki Fırkası'na girdi ve Antalya milletvekili seçildi. 27 Ocak 1913'de vefat etti.

(1) Ebuzziya Tevfik 2 Nisan 1900'de Konya'ya sürgün edildi.

(2) Ebuzziya Tevfik, gazeteci, yazar, matbaacı olan Ebuzziya Tevfik, 1849'da İstanbul'da doğdu. Koçhisarlı Kâmil Efendi'nin oğludur. Ebuzziya, düzenli bir tahsil görmemiş, özel hocalardan ders alarak kendi gayretle yetişmiştir. Genç yaşta Namık Kemal ve Şinasi ile tanıştı. Onların tesirinde kalarak basın hayatına atılmıştır. İki yıl devlet görevinde bulunduktan sonra ayrılarak, Terakki gazetesinde yazmaya başladı. “Ruzname-i Havadis”, “Tasvir-i Efkâr”, “Terakki”, “Diyoben”, “Hakayıkü'l Vekayi”, “Hadika” ve “Sirac” gibi yayın organlarında bazı yazıları yayımlandı. Yeni Osmanlılar'ın destekçi ve koruyucusu Mustafa Fazıl Paşa, Şinasi'nin sahibi olduğu Tasvir-i Efkâr Matbaasını alarak Ebuzziya Tevfik ve arkadaşlarına başışlandı. Muhafif düşüncelerinden dolayı Namık Kemal Magosa'ya gönderilirken, Ebuzziya Tevfik de Ahmed Midhat Efendi ile birlikte Rodos'a sürüldü. Sultan Abdülaziz'in tahttan indirilmesine kadar orada kaldı. I.Meşrutiyet'in ilanıyla İstanbul'a dönerek Kütüphane-i Ebuzziya'yı kurdu. Uzun süre Mecmua-ı Ebuzziya (1880) dergisini çıkardı. II. Abdülhamit döneminde 1900 yılının Nisan ayında Ebuzziya Tevfik Bey ve Galatasaray Sultanisi son sınıf öğrencisi olan oğlu Talha ile birlikte Konya'ya sürgün edildi. II. Meşrutiyet'in ilanına

بالا. وروپسی خبردار اید. لکن پولیسک نصالنی، قاعطری میدانه چیشارنه متسد اولاناز.

مصوم، آتیشی قوتلاریر، خطیبیلر پولیسک مهمسه منلکی بوذنن جزلسر قایلر. شایلدکندرگ معاجریشکا کزیشی قایلر تشکیل ایدیسور. ارککترک جومئ میدان حربده قائلندر. اذن قایلنک باشنه بالکز بر انکک بولونیور. ذوالنی قایلنر وقیزر، ائم بر مغالت ایجنده بولوندنن باشنه اورادده اکیک اولیان عرض و نموس دشمنلریشده تعرضات جایانسته اوغراپورلر.

بالکز اعالی دکن، مأمورلردن بشلری وحی پولیسر معاسر نیز وقایلنریش ذوق شویرسالمارته آت ایدیبورلر. بحررف و بته معاسرلرک برلشنسکی بر خالده کوردکی بره ایلدایه قیری عاقلته یازدهی اولق اوزده نئاسنه کورتومتک ایستز. ذوالنلر زامنی اولورلر، خطیبیلرک اودقنن کئنه کسبیل کوردملر، بالکس بریرن، متعاب ایجریه برخاق ارککترک قولونه باشلار. نیز حلقی آکلار و آخسک قوشانه آیلراق آکلار، سیزلار، ارککترک بری، بوتنک خاشه دکل نوموسل معاجرلردن اولدیننی آکلایه، بادلنجه بیچار، زالدانجه شیر بریر و آنا قیزی حلق رنجه من قورکایر.

لکن... اوت، لکن شجاسلریته جزلسر قائلر. قونیسده مقداری بئنی نجساولر ایدن

مده سارنن بشارده معاسر قایلر و قیزاری اورادیلورده اشی

همزه بک اذن اولدیلر ایجون بیجان ایتمکی بو فحشایی حقیقت اولارق لئوره تودد ایشدک، شمدیه قدر شیره بوذنی بیسه کسسه مک کورده که دوق اولامدین والی بک لؤا باشا، بالعیق بو اسواله قرضی قشیرور. فقط مرکز حکومت، داخله نظاری، بو چنل بئره برعاقبه و بره چک لئونات جدیه و ترهیدیه اهرینه توسل ایئلدر، معاسرلر اولونک عهده لری بزم بریدناشدرن، و طغناشدرن، قارداشلردن، اولنر، بوردجه جایانه فلما مدهده بولونکنسته قلملاً میدان ورعقل، عقارداشدرن، عهده دارلری حایه ایلدینر.

بر سر نوشت سیاه

کرک قلبه، کرک حبت جمعه ایدیه بر موقع حزم اشغال ایدن معاسرلردن بر ترک، مده مده قورکترک، بزه شاهد اولدین بر فحشایی آکلایه، همزه کونکلی اولورلر انترک ایشدکی وزه معاسرلرک بارالاشن و جرمه منی ندای ایجون طایدین بر طیب همزهک باشه، تا قونیسده کیش، اوراده پورمکر آتیشی اسواله معاصرف اولش.

هر طرفه اولدین کی قونیسده معاسرین قونیسوی بولونیور، فقط بو قونیسوی، لازم کلامی کی چاشمور، بوردن قونیسه سوق ایجان معاسرین، خالنه، جاسدره برکده بریلور، کده قیلمته بر مقدار اکلنده توزیع اولونیور.

بروسده وسار برلره اولدین کی بوزولیلر، ایسه وسار و بریلور، احتیاجات مدهجه بو قدر عیاره کالان معاسرلرک منونجه دوچار اولدیلر آلام و مزاج تصور ایدیلر. اسکوده بدری شهید اولان، والدمی یازچه لکان، بررادری ادرده معصوم بولون، دیگر برادرلرک زرده بولونخنی بیشمین، انئسسی غرب اوردوسه حربه اشتراک ایدن اون ایکی باشلرندره بر ذوالنی معاسر چوچومئ، دیگرلری میانه سلائیکه، اولانن استانبوله کلیر.

بوردن قولیه اوده کورکایر. قونیسده برلته کلری خالده اوطورودکن، برکوی ایه اولق چوجنه مصارف اولور و کیده، بیلیشتن اوزده برارجه کرک کسلی تکلیف ایدلر، چوچوق بوتره اولورک بوله چیچار ا

بولنه کیدرکن خان حرمتل بر قونیسورده چوچونک ناموسی حکت ایدر و اینین برخلده براتوب کیدلر، چوچوق کجه این کتیبته غایر، اوزاقدن ایشلر، فرق ایشدکی کرک قوشار، اوراده برکوی بونی خاشه آیلر. بر ایچک کون خشتند قوللانندن سکر، اوده بلل اولونک تکرار ایشدکی بوچومئ شکرلر تکرار ایدلر. ذوالنی چوچوق بو منفور کوبن قایلر، بولندز ادملرله تصادف و بیاتی سکه حلالیلر، زاهدلر، چوچومئ شکرلر برر. فقط ذوالنی اوغراشنی فلاکت کونک تاثیرک نجین ایش، اورادک شنه جومیلر برر. همزهک آرقداش اولان طیب، بوچومئ اصول قیه داشلنده ندای ایدر، اولنن کون ترخنده چوچوق ایشدکی، ماضی هم طیب، همده همزه آکلایر.

همزه، ناماً شفا یاب اولان چوچومئ برابرته آیلر. ایچک کوبلور تصادف ایشدکی خاه کورتور، تحقیقاته کیریشیر، براب اولسی بالا. وروپسی خبردار اید. لکن پولیسک نصالنی، قاعطری میدانه چیشارنه متسد اولاناز.

مصوم، آتیشی قوتلاریر، خطیبیلر پولیسک مهمسه منلکی بوذنن جزلسر قایلر. شایلدکندرگ معاجریشکا کزیشی قایلر تشکیل ایدیسور. ارککترک جومئ میدان حربده قائلندر. اذن قایلنک باشنه بالکز بر انکک بولونیور. ذوالنی قایلنر وقیزر، ائم بر مغالت ایجنده بولوندنن باشنه اورادده اکیک اولیان عرض و نموس دشمنلریشده تعرضات جایانسته اوغراپورلر.

بالکز اعالی دکن، مأمورلردن بشلری

den (sevenlerimizden) bir Türk, matbaamıza kadar gelerek bize şahit olduğu bir faciayı (kötü olayı) anlattı. Muhibimiz, gönüllü olarak iştirak ettiği Vize Muharebesi'nde yaralanmış, kaçırcasına tedavi için tanıdığı bir tabibi (doktor) muhteremenin yanına ta Konya'ya gitmiş, orada yürekler acısı ahvale (durumlara) musadif olmuş.

Her tarafta olduğu gibi Konya'da da "Muhacirin Komisyonu" bulunuyor. Fakat bu komisyon lazım geldiği gibi çalışmıyor. Buradan Konya'ya sevk edilen muhacirin, hanlarda camilerde yerleştiriliyor. Kendilerine bir miktar ekmek de tevzi ediliyor (dağıtılıyor).

Bursa'da vesaire yerlerde olduğu gibi bu zavallılara elbise vesaire verilmiyor. İhtiyacat-ı maddiyece (maddi ihtiyaçları) bu kadar biçare kalan muhacirlerin muavaniyetce (yardıma) duçar oldukları alam ve müzahim tasvir edilemez.

Üsküp'te pederi (babası) şehit olan, validesi parçalanan, bir biraderi Edirne'de mahsur bulunan, diğer biraderinin nerede olduğu bilinemeyen Garp ordusuyla harbe iştirak eden on iki yaşlarında bir zavallı muhacir çocuğu, diğerleri meyânında Selanik'e, oradan İstanbul'a gelir buradan da Konya'ya o da gönderilir.

Konya'da yerleştikleri handa otururken bir köylü ile oğlu çocuğu müsadif olur. Köyde çalıştırmak üzere beraberce köye gelmesini teklif ederler çocuk bunlara uyarak yola çıkar.

Yolda giderken hain herifler bir kuytu yerde çocuğun namusunu hetk ederek baygın bir halde bırakıp giderler. Çocuk geceyin kendisine gelir. Uzaktan ışıklarını fark ettiği köye koşar. Orada bir köylü bunu hanesine alır. Bir iki gün hizmetinde kullandıktan sonra o da baba oğlun tekrar ettikleri vicdansızlığı tekrar ederler. Zavallı çocuk bu menfur köyden kaçır. Yolda jandarmalara tesadüf ve yata yakıla hikâyeyi hal eder. Jandarmalar çocuğu şehre getirirler. Fakat zavallı uğradığı felaketlerin tesiriyle tecennin (aklını kaybet) etmiş. Ora-

Ebuzziya Efendi, Konya'da sürgünde iken

da hastaneye yatırıyorlar. Muhibbimizin arkadaşı olan tabip, çocuğu usulü fenniye dahilinde tedavi eder. 15 gün zarfında çocuk iyileşir. Ve vakayı hem tabibe hem de muhibbimize anlatır.

Muhibbimiz tamamen şifayab olan çocuğu beraberine alır. İlk köylülere tesadüf ettiği hana götürür. Tahkikata girişir. Beraber üçü yakalar polis haberdar ederler. Lakin polisin faaliyeti faileri meydana çıkarmaya muktedir olamaz.

Masum, atisini (geleceğini) kuruyor, fakat caniler polisin mühim semezliği yüzünden cezasız kalır.

Şayan-ı dikkattir ki muhacirinin ekseriyetini kadınlar teşkil ediyor. Erkeklerin çoğu meydan-ı harpte kalmıştır. On kadın başında yalnız bir erkek bulunuyor. Zavallı kadınlar ve kızlar elim bir sefaletin içinde bulunduğundan başka oralarda eksik olmayan ırz ve namus düşmanlarının da taarruzat-ı caniyesine uğruyorlar.

Yalnız ahali değil memurlardan bazıları ve hatta polisler muhacir kız ve kadınlarını zevki şehvet-peresanelerine alet ediyorlar. Bir herif yine muhacirlerin birleştiği bir handa gördüğü bir valide ile kızını ailesine yardımcı olmak üzere hanesine götürmek ister. Zavallılar razı olurlar. Fakat gittikleri evde kadın namına kimseyi göremezler. Bilakis bir birini

müteakip içeriye bir takım erkekler toplanmaya başlar. Kız hakikati anlar ve anasının kucağına atılarak ağlar sızlar. Erkeklerden biri bunların fahişe değil namuslu muhacirlerden olduğunu anlayınca yavaşça çıkar jandarmaya haber veriri ve ana kızını muhakkak bir faciadan kurtarırlar.

Lakin evet lakin mütecasirler yine cezasız kalırlar. Konya'da miktarı yetmiş tecavüz eden medreselerden bazılarında muhacir kadın ve kızları oynatılıyormuş. Şimdiye kadar şehirde yüzünü bile kimsenin görmeye muvaffak olmadığı Vali Bey veya Paşa bittabi bu ahvale karşı biçaredir. Fakat merkezi hükümet, dâhiliye nezareti bu cinayetlere bir hatme verecek teşebbuatı ciddiye ve terhibibeye ehemmiyetle tevessül etmelidir. Muhacirler ve onların muhaderatı bizim dindaşlarımız, vatan-dışlarımız, kardeşlerimizdir. Onlara bu derece daniyane fillerde bulunmasına katiyen meydan vermemeli, bu kardeşlerimizi hemşerilerimizi himaye etmelidir.”

HADİMLİ MEHMET VEHBI EFENDİNİN MAKALESİ

Hadimli Mehmet Vehbi Efendi'nin⁽³⁾ bu makaleye karşı 12 Safer

(3) Hadimli Mehmet Vehbi Efendi, 1862'de Hadim'in Kongul köyünde doğdu. Babası ulemadan Çelik Hüseyin Efendi'dir. Ambarlıoğlu Mehmet Efendi'den ve Tomakoğlu Mehmet Efendi'lerden ilk tahsillerini aldı. İki yıl Bardas Medresesi'nde okudu.

Mehmet Vehbi Efendi (1862 - 1949)

1330 / 19 Kânunusani 1327/ 1 Şubat 1912'de Babalık gazetesinin 171 no'lu sayısında "İnsaf Yahu" başlığı yazdığı makalesi ise şöyledir:

İnsaf Yahu!...

"İntihab-ı Efkâr gazetesinin 20 Kânunuevvel 1328 tarihli nüshasında cümle ehl-i İslâm-ı dilhûn edecek (üzecek) ve bilhassa Konya ahalisini ve Konya medreselerinde bulunan talebe-i uluma iftira ve bühtandan ibaret bir fıkra (makale) okudum.

Şöyle ki: Konya'da başka memleketler nispetinde muhacirlere riayet olunmadığı gibi belki ihanet olunuyormuş ve hatta bazı memurlar yetmiş müteceviz (geçen) medreselerde talebeler tarafından muhacirine tecavüzkarane de bazı efal-i nalayıkta (uygun olmayan davranışlarda) bulunuluyormuş.

İşte şu iftiraya teessüf, sad-

1881'de Konya'ya gelerek Şirvaniye Medresesi'nde Konya Müftülerinden Kadınhanlı Hacı Hüseyin Efendi'den icazet aldı. Bu arada Tavaslı Osman Efendi'den de Fıkıh ve Fıkıh usulü okudu. 1892'de tedrise başlayarak birçok icazet verdi. 1901'de Mahmudiye Medresesi'ne müderris oldu. 1905'de Hukuk Mahkemesi'ne üye, 1907'de açılan Hukuk Mektebi'ne Vesaya Muallimi, 1908'de ise Konya'dan mebus seçilerek Meclis-i Mebusan'ında bulunmuştur. 1911'de meclisin feshi üzerine Konya'ya dönerek tekrar müderrisliğe başladı.

İnsaf Yahu - The article text in Ottoman Turkish, discussing the author's observations on the treatment of muhajir students in Konya and the state of education.

hazer(binlerce) teessüf ki ehl-i İslâmın giriftar olduğu şu felaket yetmemiş de güya biraz daha ilave etmek umur-u lâzımeden (gerekli işlerden) imiş gibi hakikatten ariz (uzak) ve sıhatten beri kat'ân (asla) aslı ve esası olmayan böyle şeylerin neşrine cüretle felaket üzerine felaket ve cümle kulub-i müminini cerihadar (bütün müminlerin gönlünü yaralayacak) etmekle muhacirini siyanet (koru-

Mahmuđiye / Ali Gav Medresesi

ma) suretinde bir ihanete nisbet ediyor.

Şimdi ben Konya'da edna (en aşığı, sıradan) bir müderris olduğum cihetle Ebuzziya Tefvik Bey'den sorarım:

Bu aslı olmayan urcifevi (hurafevi, uydurma haberi) hikaye eden ve Konya'da üç gün misafir kalan efendi, hasta haliyle Konya'da kimlerle karışmış ve bu vukuatı kimlerden tahkik etmiş ve görüştüğü kimselelerin sözüne itimat olunup olunamayacağıını nereden anlamış?

Ve anladı ise hükümete müracaatla daire-i iadesinde niçin sual etmemiş?

Eğer sual etmiş ise niçin o daireden aldığı malumatı men'ine nispet olarak yazmıyor?

Bunlardan hiç birisinden ve daha doğrusu muhacir komisyonundan bari tahkik-i keyfiyet etmeksizin şuradan buradan dinlediği veyahut İstanbul'a gelirken hiç olmazsa matbaya "ulu yalan olsun bir sözle gelmek" maksadına binaen kendi indinden uydurduğu yalanı Ebuzziya Bey'e getirdiğinde Ebuzziya Bey doğru telakki ederek aleme intişar eden gazetesine hangi cesaretle derc etti?

"Arife günü söylenen sözleri bayram günü yalan olma ihtimalini" hiç

mi hatırına getirmediyahut hatırına gelmedi?

Ebuzziya Bey'den tekrar sorarım: şu vakayı (olayı, haberi) hikaye eden efendi şahs-ı vahid (tek kimse) değil mi? Şahs-ı vahidin kelamı üzerine ahkam-ı İslamiyede hüküm bina edilemeyeceği cümlelerin malumudur.

Acaba Ebuzziya Bey ziyadece sevdiği kanunlarda haber-i vahid üzere hüküm bina olunur mu? Fakat zan edersem hiçbir kanun buna cevaz veremez. Çünkü şahs-ı vahidin (tek kimsenin) hatası her zaman muhtemeldir.

Her yerde bulunduğu gibi medreseleri sevmeyen din düşmanlarının Konya'da bulunmadığı muhibleri olan efendiye bu istinadat onlar tarafından ilka edilmediği nerden malumdur?

Ve bunun sıhhatine hangi delil ile kani olup da neşrine kadar cüret etti?

Ben Konya medreselerinin 25 seneden beri ahvaline (durumuna) vakıfım. Bu 25 senenin 6 senesinde Ebuzziya Bey de (Konya'da) bulundu.

İddia ediyorum ki Ebuzziya Bey gazetesiyile muhibbinin medreselere isnat ettiği kadın raksı (oynatılması) vesair fuhşiyata dair hiçbir medreseden bu müddet zarfında bir hadise zuhur etmiş midir?

Karatay Medresesi

Eğer Ebuuzziya Bey hilafını iddia edebilir ise işte Polis Dairesi! İşte Adliye! İşte Hükümet! Müracaat buyursunlar! Cüz'i bir kayıtla edna bir mesele hal-i hazırda ve geçmişte vuku bulmuş ise neşretsinler. Yoksa gelip geçici hasta adamın sözüyle koca bir memleketin bahusus ekmeğini yiyip suyunu içtiği bir memleketin namusunu heder edecek bir şeyi neşre cüret muvafık-ı insaf değildir zannedirim

Fakat tahkikine müracat ederse medreselerin şanına şin verecek edna bir şeye bile destres olamayacağına ... çünkü bu kayda ... isbat ise mümkün değildir.

Başta ahvalini bilenler indinde pak ve nezih (temiz ve güvenli) medreselerde muhacirine ihanet şöyle dursun sair ahaliyle beraber talebe-i ulumda (mümkün ve muktedir oldukları hizmette kusur etmediler ve etmiyorlar.

Hatta bu cümleden olmak üzere gecenin saat altılarında gelen muhacirlere semaverle çaylar ve kazanlarla

çorbalar pişirip muhacirini istikbal etmekle (karşılama) tatyib-i hazıra çalışan medrese mollalarıdır.

Bu isnada hedef olmaları da zan edersem seriyyat-ı vakıa ile az çok ikramlarına makusuyla bir mükafat olacaktır.

1300 senedir muhacirine ikramı ehl-i İslam'a tavsiye ve tebliğ vazifesini ihraz etmiş olan sınıfı ulema ve talebe elyevm (bugün) o vazifeyi ifada kusur etmediği halde böyle buhtana (iftiraya) hedef olmaları o vazifeyi ifada futur iras etmeyeceği gibi ehl-i islami ağyare (başkalarına) karşı teşhir ve tezyif ve zaten her cihetten felaketzede olan muhacirini bir kez daha sızıldandırmaktan ve düşmanlarımızın eline bir müdafaat (karşı delil) teslim etmekten başka bir fayda temin edemeyeceği erbab-ı iz'an (akıl sahibi kimseler) ve insaf indinde malumdur.

Hülasa Ebuuzziya Bey iyi bilmelidir ki Konya'da muhacirine ikram hususunda mümkün olan hiçbir şey deriğ edilmiyor. Bundan dolayı Konya'nın alnı açıktır. Ve bilhassa medreseler bütün isnadattan (suçlamalardan) beridir.

Eğer medreseler hakkında muhacirine ikramdan başka bir şey var ise medresenin ismiyle, şöhretiyle yazınız ki biz de bilelim. Değilse yazdığı şeyin hilaf-ı hakikat olduğunu aynı sütunla ilan etmek muktezay-ı insaf-tır.

Binaenaleyh bu vahi isnadatı icad (suçlamaları uyduran) ve neşr edenleri insafa davet ederim.

İnsaf yahu!..

Yine insaf!..

Hema insaf!..

Vazgeçelim ehl-i İslam'ı ağyare (başkalarına) karşı tezyiften ve bütün hezimetlerin esasını teşkil eden kendimizi ağyara karşı tezyif olduğunu bilelim. Bilelim de insaf edelim."

Mahmudiye Medresesi Müderrisi Hadimi Mehmed Vehbi⁽⁴⁾

(4) Babalık, 12 Safer 1330/6 Kânunusani 1328/19 Ocak 1913, sayı: 171.